

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	7
İÇİNDEKİLER	11
KISALTMALAR	15
GİRİŞ	17

BİRİNCİ BÖLÜM

ENGELLİ KAVRAMI VE TARİHİ GELİŞİMİ

A. ENGELLİ KAVRAMI.....	21
B. TARİHÎ GELİŞİM SÜRECİ İÇERİSİNDE ENGELLİLİK	27
C. ENGELLİLİĞİ AÇIKLAMAYA İLİŞKİN BAŞLICA MODELLER.....	38
1. Ahlaki (Dinî) Model.....	39
2. Tıbbi Model	40
3. Sosyal Model	45
4. İnsan Hakları Modeli.....	48
D. ENGELLİLİK NEDENLERİ VE TÜRLERİ.....	50
E. İNSAN HAKLARI HUKUKUNUN TEMEL İLKELERİNİN ENGELLİLİK BAĞLAMINDA İNCELENMESİ	53
1. Genel Olarak.....	53
2. İnsan Onuruna ve Bağımsız Yaşama Saygı.....	54
a. İnsan Onuruna Saygı	54
b. Bağımsız Yaşama Saygı	58
3. Eşitlik İlkesi ve Ayrımcılık Yasağı.....	59
a. Eşitlik İlkesi.....	59
b. Ayrımcılık Yasağı	61
(1) Doğrudan Ayrımcılık	65
(2) Dolaylı Ayrımcılık	67
(3) Taciz.....	68
(4) Çoklu Temelde Ayrımcılık	69
(5) Makul Uyumlaştırmamanın Reddi.....	70

İKİNCİ BÖLÜM

ULUSLARARASI İNSAN HAKLARI HUKUKUNDA ENGELLİ HAKLARI

A. BİRLEŞMİŞ MİLLETLER.....	75
1. Genel Olarak	75
2. Engelliliğe İlişkin Birleşmiş Milletler Düzenlemeleri ve Faaliyetleri	82
a. Zihinsel Engelli Kişilerin Hakları Beyannamesi.....	82
b. Engelli Kişilerin Haklarına İlişkin Beyanname	84
c. Uluslararası Engelliler Yılı	85
d. BM Engelli Kişilere İlişkin Dünya Eylem Programı	88
e. Akıl Hastalığı Olan Kişilerin Korunması ve Ruh Sağlığı Hizmetlerinin İyileştirilmesine Yönelik İlkeler	95
f. Engelliler İçin Fırsat Eşitliği Konusunda Standart Kurallar	95
g. BM Engelli Kişilerin Haklarına Dair Uluslararası Sözleşme.....	97
h. ILO 159 No.lu Mesleki Rehabilitasyon ve İstihdam (Sakatlar) Sözleşmesi	114
B. AVRUPA BİRLİĞİ	116
C. AVRUPA KONSEYİ.....	118
1. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi.....	120
2. Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartı.....	124
3. Biyoloji ve Tıbbın Uygulanması Bakımından İnsan Hakları ve İnsan Haysiyetinin Korunması Sözleşmesi: İnsan Hakları ve Biyotıp Sözleşmesi	124
D. AMERİKA'DA ENGELLİ HAKLARI	125
E. AFRİKA'DA ENGELLİ HAKLARI.....	129

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TÜRK HUKUKUNDA ENGELLİ HAKLARI

A. GENEL OLARAK	135
B. TÜRK HUKUKUNDA TARİHÎ SÜREÇ VE HUKUKİ DÜZENLEMELER	136
1. İslamiyet Öncesi ve Sonrası Türk Toplumlarında Engelli Hakları.....	138
2. İslam'da Engelli Hakları	141
3. Osmanlı'da Engelli Hakları.....	145
4. 1921 Anayasası Döneminde Engelli Hakları	151
5. 1924 Anayasası Döneminde Engelli Hakları	152

6. 1961 Anayasası Döneminde Engelli Hakları	154
C. 1982 ANAYASASI DÖNEMİNDE ENGELLİ HAKLARI	157
1. Genel Olarak.....	157
2. Engellilerin Belli Başlı Haklar Açısından Konumu.....	166
a. Yaşam Hakkı.....	166
b. Eğitim Hakkı	168
c. Sağlık Hakkı	175
d. Çalışma Hakkı.....	179
e. Siyasi Katılım Hakkı	189
f. Sosyal Güvenlik Hakkı	190
g. Adalete Erişim Hakkı.....	191
h. Erişilebilirlik.....	197
D. ENGELLİLERE YÖNELİK İÇ HUKUKUMUZDAKİ BAZI DÜZENLEMELER.....	204
1. Engellilere Tanınan Bazı Muafiyetler	204
2. Engellilere İlişkin Ceza Hukukunda Yer Alan Bazı Düzenlemeler	208
E. ENGELLİLERİN KARŞILAŞTIĞI DİĞER SORUNLAR.....	211
SONUÇ	213
KAYNAKÇA	217